

ACC. N:R. 5698

Landskap: Småland

Upptecknat av: Carl Andersson

Härad: Kinnared

Adress: Ljunga gård Kalosvik

Socken: Kalosvik

Berättat av: Magnus Svensson

Uppteckningsår: 1938

Född år 1872 i Kalosvik

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Tunehäll:

Lekar och idrotter.

sid. 1-11.

(11 sidor.)

ACC. N.R. 5698
Landskap: Småland Upptecknat av: Carl Andemon
Härad: Kimrevald Adress: Ljunngård Kalosvik
Socken: Kalosvik Berättat av: Magnus Svensson
Uppteckningsår: 1958 Född år 1842 i Kalosvik

1.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

✓ Vid Julkalas förr var det alltid lekar
och sedan var att gå en kväll till
varge hem för att plundra julgranen
och de vanligaste var att gömma ringen
man satt i en stor ring och en ring
flydde från den ena till den andra
alla låter händerna gå så att ingen
skulle veta vad den fanns, och alla jän
Denne ringen den skall vandra från
den ena till den andra låt den gå,
låt den gå, låt den aldrig stilla stå,
en gick på gälvat och gissade vad
den fanns, och fick gå till den ginst
rätt, hos den som ringen fanns på gä

Smedalund
Kimmerald
Kalsvik 1938

uppt. av Carl Adresson
5698

M. M. Magnus Sörensen &
Föd 1872 i Kalsvik

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV.

i stället för den som gävt, om det var
en stor pojke eller flicka som gissade
rätt första gången, blev förlövd före
nästa jul.

En lek kallades Gustav skål, en parlek
och man sjöng, Gustav skål, ja, Gustav
skål, den bästa är av alla skål, ja Gustav
skål, denna lek är en parlek.

✓ En annan lek var stjälta makar, det
gick så till att två och två en gammal
och en flicka stod par intill par
enut om i rummet så att bara
en blev över, och då sjöng man så
hjuven hjuven skall du beta för du
stäl min lilla vän, men jag har
den goda trästen att jag får den
smart igen, tror jag falala tror jag så

Aluder tiden man sjöng bjöd den som
var ensam om det var en pojke bjöd
han nyss en flicka, och om det var
en flicka bjöd hon nyss en pojke
och de hoppade på tvären bort och stäl-
de sig i andra ändan av rummet
och sen fick den som blev själv
fortvätta att bjuda nästa, så att en
var tjov för en jämnad

En annan lek som en gammal kvinna
dansade och visade då vi var barn, hon
hette Selma Nilsson var född i Kalsovik
omkring år 1836 dog 1918 hon dansade en
dans som kallades "ost och bröd", den liknade
våra dagars "hamba", hon sjöng då:
Ost och bröd, Ost och bröd, fångna gossarna
med det, när de det hava fått, bar de

steget så lätt ost och bröd, ost och bröd,
Ja vollen i öster där går den ju ryp, men
i väster där slokvar den ut.

Bland andra lekar där man var många
med var en allmän lek av pojkar
på sommaren, Peta boll, det gick
så till att var och en gjorde ett
litet hål i marken där han stod
med en käpp i hålet, alla gjorde så
utan en som hade bollen en liten
gummiboll, då de började stod
han ett stycke i från och skrek, jag
lyssar min boll mellan himmel
och jord den som viker kan gå se
rypp för bollen då den kommer,
Euzen fick vika ett bunn, för den som
vek eller den träffade fick gå i stället

om ej bollen träffade någon fick han försöka att peta ned bollen i en håla hos någon som ej vågade vakta sin själ, alla fick stå på bollen och ändå vakta hålan, var då den som gick med bollen kvickt nog att rätta dit sin häpp fick nästa gå, de fick också vara på vakt för den som stod närmast för att inte han kunde vara tillreds och erövra hålan, för då i bland på några sekunder kunde de ha bytt alla, och då kunde den som först blev utan få sin plats i andra ändan, bollen fick ej röra fötterna på någon, så det var närkans sirkusarbete.

Bland idrotter var vanligt att dra

man tog en lång bra rem om nacken
på två som låg på knä och händer
på golvet, så fick de dra på varsin
håll och se vem som var starkast.

Dra fingerkrokar var rätt vanligt,

Ja ländsticker på stolen var en svår
lek för det fordrades en stor balanserings-
förmåga,

Gå över källaren gick så till att man
tog en källare och höll en hand i var
ända och försökte att stiga över den utan
att släppa källaren.

Trä på rymlar skulle man sitta på
en flaska med halven framåt på golvet
och lägga några händer över vänsterstar-
sen och hålla balansen och trä på en
nål, en rätt svår konst, Lyftbaläng-

och kalla vi här för lyfta på bröst
en låg på golvet med händerna nu-
der huvudet, och en skulle ta händerna
i henen och resa honom rätt upp.
En annan lek som var vanlig för
en, att kränga karstinen, att hop-
pa och ta tag i en grov gren eller
stång med båda händer samma
sida, och så stå båda fötterna ge-
nom armarna så långt som möj-
ligt, och så tillbakas, vid fräschring
vid vilostunderna var en idrott vanlig
att lyfta skäppan, man lade en stång
över logen så högt så att man knappt
räckte med händerna om, vängde
så upp fötterna om stängen och släp-
te med händerna och hängde rätt

Da staldes en skæppe mindre 26 lit. Røg
som man skulle ta och lyfta med
händerna i den ställningen den som
kunde lyfta den högst var ett kraft
prov som ej var dåligt

Kasta kniv var en vanlig idrot eller lek
Da jag var barn, vi lag på kniv i
en ring och hade en tvåbladig kniv
det stora bladet utspjunt så det stod
i vinkel med skaftet, och det mindre
rätt ut, man högg det stora i jorden
så att skaftet stod rätt ut vägrät då
man började, så tog man grekfingret
under skaftet och drog till knivet så
att knivet snurrade i luften och
så bedömde man nedslaget efter nång
som man bestämde i början, kom

Det lilla bladet rätt ned i marken
med skaffet rätt upp var det, det högs-
ta pöng.

Blond parlekas var våga salt-rätt
allmän man satte ryggen mot
varandra två och två och bog armar-
na i krok om varandra, och på så
rätt lyfte varannan gång med man
fick akta så att inte den starkaste
lag den svagare på rygg och bari
våg med honom för var det förarg-
ligt för honom.

Då man lekte blindbock bands för
ögonen på den som gick på golvet
och då det var gott, bytte de andra plats
så fick blindbocken gå och boga och
gissa till han hade gissat namnet.

på den han bugat sig på, och så fick den gå
✓ Stygga till månen gick så till att en
ledde sig baklänges på rygg med
händerna utsträckt och fötterna
sätt upp, och en ställde sig med en
fot på var hand och hängde fram-
stuper på fötterna på den som låg
och så kaste den som låg på rygg
med både händer och fötter den andra
ett långt stycke fram.
○ Hoppa bock var vanligt den ene böjde
sig framåt och den andre hoppade över
honon och ställde sig sedan på sam-
ma sätt så den andre fick hoppa
varannan gång.
Och det skulle lekas och barn hängde
att bära ordan en del saker och

om de då tog en rak fyra tilliam-
mons utan att tänka på det, lika
som de bär ett lik, troddes att någon
av husets folk dog under det kom-
mande året. Min mor Anna Andersson
född 1863 död 1938 omtalade att jag och
mina tre syskon bar en sådant rak
på det sättet en gång, och en tid där-
efter dog en bror till oss, på så
sätt räknades bydar här på arben
eller förebud.

Jag har här efter bästa förmåga
skrivit om lekar och idrotter och bydar.

Carlhedman

Lungavärd Kåbovik